

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA
CONSILIUL UNIUNII

HOTĂRÂREA NR. 266

Art. 1 - În conformitate cu dispozițiile art. 61 lit. e) art. 63 lit. g) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.113 din 6 martie 2001 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 255/2004 privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.559 din 23 iunie 2004, (denumită în continuare Lege) și art. 300 - 303 din Statutul profesiei de avocat, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 13 ianuarie 2005 astfel cum a fost modificat prin Hotărârea nr. 10 din 29 iunie 2007 a Congresului avocaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 31 iulie 2007,

Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, adoptă *Programul de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011*, prevăzut în anexa la prezenta hotărâre.

Art. 2 – (1) Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 22 septembrie 2007 și va fi pusă în aplicare de organele profesiei începând de la 1 ianuarie 2008.

Art. 3 – Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România și consiliile barourilor, în conlucrare cu Institutul Național Pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților – I.N.P.P.A., vor lua măsuri corespunzătoare de aplicare a Programului de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011.

Art. 4 - Prezenta hotărâre și anexa acesteia se publică pe website-ul Uniunii Naționale a Barourilor din România (www.unbr.ro) și se comunică barourilor.

Art. 5 - Prezenta hotărâre a fost adoptată de Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România în ședința din 22 septembrie 2007.

P R E Ș E D I N T E ,

Av. Dr. Gheorghe FLOREA

av. Gheorghe Florea

ANEXA NR. 1

Programul de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011

I. OBIECTIVE. SCOP. STRUCTURI INSTITUȚIONALE IMPLICATE.

a. Avocatul are datoria de a asigura cel mai înalt nivel de pregătire profesională și de a menține nivelul competenței profesionale, să promoveze idealurile și normele deontologice ale profesiei de avocat, în scopul îndeplinirii obligațiilor profesionale.

În acest scop, avocatul trebuie să-și completeze pregătirea profesională prin actualizarea cunoștințelor în domeniile în care își exercită profesia, urmând o pregătire continuă în raport cu domeniile profesionale de interes.

Pregătirea inițială și formarea continuă a avocatului se fundamentează pe utilizarea cunoștințelor dobândite în timpul facultății, și în activitatea de studiu a dosarelor, redactarea actelor judiciare, astfel încât să fie îndeplinite următoarele obiective generale:

1. formarea unei culturi juridice cu caracter general derivată dintr-o pregătire temeinică;

2. formarea și dezvoltarea aptitudinilor profesionale necesare pentru exercitarea profesiei de avocat, în raport și de cerințele spațiului juridic european;

3. dobândirea deprinderilor de redactare a actelor utilizate de către avocat în procesul penal;

4. utilizarea în cadrul activităților procesuale a argumentelor logico-juridice, fundamentate pe interpretarea normelor de drept material și procesual;

5. asigurarea unei apărări tehnice specializate prin cunoașterea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului;

6. cunoașterea doctrinei juridice penale din spațiul comunitar european, prin crearea unei deschideri europene, internaționale;

7. cunoașterea instituțiilor judiciare europene din perspectiva funcționării EUROJUST și a mandatului european;

8. cunoașterea procedurilor jurisdicționale specifice din Uniunea Europeană, normele incidente în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță;

9. cunoașterea formelor de asistență juridică specifice procedurilor Curții Europene a Drepturilor Omului, Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță.

b. Formarea continuă a avocaților este necesară în contextul actual al unei inflații legislative, apariția sau dezvoltarea unor noi domenii ale dreptului, a unei practici jurisprudențiale adeseori neunitară, precum și a tendințelor de specializare pe care le încearcă corpul avocaților.

Programul de perfecționare (formare continuă) se adresează avocaților definitivi și are ca principal obiectiv nevoia accentuată de dialog asupra unor probleme cu caracter teoretic și practic apărute în activitatea corpului profesional.

c. Perfecționarea avocaților urmează două direcții: formarea profesională a membrilor corpului de avocați și pregătirea corpului de lectori ai Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și a lectorilor Conferințelor de stagiu organizate de barouri, pentru a crește în viitor numărul lectorilor specializați în formare profesională inițială și continuă, la nivel central și descentralizat.

d. Programul de perfecționare a avocaților va fi pus în aplicare prin cooperarea Uniunii Naționale a Barourilor din România cu barourile, instituții de învățământ universitar, instituții de pregătire ale altor profesii juridice (Institutul Național al Magistraturii).

Toate formele de perfecționare vor fi organizate pe domenii de interes, ținând seama de tendința de specializare al avocaților.

e. Coordonarea infrastructurii necesare realizării programului de formare profesională continuă se va realiza prin Institutul Național Pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (*în continuare INPPA*).

Obiectivul imediat al INPPA este de a realiza proiectul și programul de perfecționare profesională a avocaților prin organizarea formelor de formare profesională continuă în diverse centre din țară, fapt ce ar facilita participarea avocaților la programul de perfecționare.

Se va da prioritate acțiunilor de conlucrare dintre barourile de pe raza aceleiași curți de apel, astfel încât în municipiile de reședință ale curților de apel, pe lângă barourile ce își au sediul în municipiul de reședință al curților de apel să funcționeze Centre regionale de formare profesională continuă și de perfecționare a pregătirii avocaților coordonate de consiliile barourilor prin cooperare cu INPPA și în conlucrare cu Departamentul de formare profesională continuă al Uniunii Naționale a Barourilor din România.

În măsura în care se va realiza un program de conlucrare privind realizarea perfecționării pregătirii profesionale a avocaților împreună cu magistrații, în funcție de compatibilitatea tematicii realizate prin formele de pregătire continuă, avocații pot participa la activitățile de formare continuă organizate de Consiliul Superior al Magistraturii prin Institutul Național al Magistraturii, iar magistrații pot participa la activitățile de formare continuă organizate de barouri prin Centre regionale de formare profesională continuă și de perfecționare a pregătirii avocaților coordonate de consiliile barourilor prin cooperare cu INPPA

II. MODALITĂȚI DE REALIZARE A FORMĂRII PROFESIONALE CONTINUE

a. Perfecționarea avocaților se va realiza prin organizarea de **conferințe, seminarii și dezbateri** asupra unor probleme incluse în programul de perfecționare.

Separat se vor realiza forme specifice pentru aplicarea **programelor de perfecționare** a lectorilor conferințelor de stagiu și de formare a lectorilor INPPA pentru organizarea și funcționarea.

Obiectivul conferințelor și al dezbaterilor tematice îl reprezintă aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice privind instituțiile dreptului și aplicarea corectă a acestora, prin fixarea cadrului general al instituțiilor, în raport de doctrina juridică și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Pentru fixarea cadrului general al instituțiilor se poate realiza o examinare comparativă a noilor instituții.

Dezbaterile în cadrul seminariilor desfășurate sub forma unui atelier de lucru presupun studiul unor dosare, simularea de procese, redactarea unor referate privind evoluția practicii judiciare în materie, în raport de anumite probleme de drept care au fost soluționate diferit în practică, redactarea de acte procesuale.

Pregătirea trebuie să aibă un caracter specializat, cu conținut preponderent practic, prin utilizarea cunoștințelor teoretice, în vederea stimulării și formării competențelor profesionale, a capacității de interpretare a normei juridice, dezvoltarea spiritului de analiză și sinteză, însușirea termenilor tehnico-juridici de specialitate, în vederea utilizării corecte.

Dezbaterile au la bază metode de lucru interactiv, care exclud predarea teoretică a cunoștințelor, prin angajarea și implicare avocatului în dezbaterile profesionale.

b. Fiecare avocat poate opta în cursul unei perioade de 2 ani pentru participarea la cel puțin 3 seminarii, conferințe, dezbateri, organizate în Centrul regional pe a cărui rază se află baroul în care este înscris, în domeniile în care s-a specializat sau în care dorește să dobândească cunoștințe suplimentare.

Evidența participării avocaților la activitățile de formare profesională continuă și organizarea participării se vor realiza de barouri.

Centrele regionale vor atesta participarea avocaților la activitățile de formare profesională continuă.

Dovada participării avocaților la activitățile de formare profesională continuă organizate de barouri va sta la baza eliberării Certificatului de atestare a titlului profesional de avocat, care se va realiza periodic (odată la 2 ani) de către fiecare barou.

d. Pe lângă mijloacele clasice de perfecționare mai sus menționate, INPPA va utiliza mijloace neconvenționale cum ar fi informarea pe site-ul INPPA asupra unor probleme juridice de interes pentru activitatea avocaților sau editarea revistei INPPA.

III. PROGRAMA ORIENTATIVĂ PRIVIND FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ ÎN ANII 2008 – 2009 (TEMATICI).

A. Drept civil / drept procesual civil.

1. Drepturi reale.

Dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune.

Dobândirea dreptului de proprietate prin accesiune. Accesiunea imobiliară artificială;

Dreptul de superficie;

Dobândirea dreptului de proprietate asupra terenului aferent locuințelor achiziționate în baza art. 9 din Legea nr. 112/1995;

Dreptul de proprietate publică și privată a statului și unităților administrativ-teritoriale.

Retrocedarea construcțiilor și terenurilor aflate în domeniul public și privat al statului și unităților administrativ-teritoriale;

2. Mijloace de apărare a dreptului de proprietate cu aplicație specială în cazul imobilelor preluate în mod abuziv.

Regimul juridic al acțiunii în revendicare din perspectiva raportului drept comun – legi speciale reparatorii (Legea nr. 112/1995, Legea nr. 10/2001);

Regimul juridic al prelungirii contractelor de închiriere (facultate a chiriașului sau obligație a proprietarului) în temeiul art. 10, 11 și 14 din O.U.G. nr. 40/1999;

Regimul juridic al dispoziției de restituire în natură, în temeiul Legii nr. 10/2001 (acțiunea în anularea dispoziției);

Despăgubirea prin echivalent. Regimul juridic al despăgubirilor acordate în temeiul Legii nr. 10/2001, astfel cum a fost modificată de Legea nr. 247/2005. Limitele controlului judecătoresc. Calitatea procesuală a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor;

Dovada dreptului de proprietate în contextul Legii nr. 10/2001 (de ex., forța probatorie a declarațiilor de martori, în absența unui înscris doveditor);

Natura juridică a termenelor reglementate de Legea nr. 10/2001;

Incidența Deciziei ICCJ – SU nr. IX/2006 cu privire la competența de soluționare, în primă instanță, a cererilor având ca obiect obligarea persoanei juridice notificate deținătoare a imobilului, să emită decizie sau dispoziție motivată de restituire în natură ori de acordare de despăgubiri potrivit Legii nr. 10/2001;

Aspecte practice privind predarea-primirea imobilelor restituite în natură prin decizia/dispoziția motivată emisă în baza Legii 10/2001; formalități necesare.

3. Reglementarea publicității imobiliare.

Acțiunea în rectificare și acțiunile în modificarea cărții funciare. Distincții;

Regimul juridic al încheierii de înscriere în cartea funciară. Căi de atac. Calitatea procesuală a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară. Situația drepturilor de proprietate evidențiate în titlurile emise în temeiul legilor proprietății.

4. Probleme ridicate de aplicarea legilor fondului funciar.

Regimul juridic al cererii fostului proprietar de repunere în posesie pe vechiul amplasament;

Soluționarea litigiilor ivite ca urmare a aplicării Legii nr. 18/1991, modificată prin Titlul V al Legii nr. 247/2005. Competența materială a instanțelor (în special în ce privește căile de atac). Limitele controlului judecătoresc. Obligarea comisiilor de punere în posesie;

Regimul juridic al acțiunilor prin care se solicită modificarea, anularea ori constatarea nulității titlurilor de proprietate;

Regimul juridic al despăgubirilor acordate în ipoteza în care nu mai este posibilă restituirea în natură;

5. Probleme privind procedura în fața primei instanțe.

Consecințele nepronunțării asupra cererii incidentale;

Condiții de admisibilitate ale acțiunii în constatare;

Regimul juridic al conexării cererii cu alte cauze civile (de ex. partaj cu acțiunea în anulare a titlului de proprietate);

Excepții procedurale și excepția puterii de lucru judecat;

Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii;

6. Probleme privind calitatea și capacitatea procesuală.

Calitatea procesuală în cazul diferitelor tipuri de acțiuni.

Calitatea și capacitatea procesuală în diferite materii (ex.: contenciosul administrativ).

Regimul juridic al cererilor de intervenție voluntară și forțată în litigiile civile

7. Analiza actelor de procedură ale instanței în vederea promovării și susținerii căilor de atac.

Studiu al viciilor ce pot să apară în cazul hotărârilor judecătorești și mijloacele de invocare a acestora.

Problema corectei alegeri a căii procedurale de invocare a viciilor unei hotărâri judecătorești.

8. Procedura în cazul administrării probelor de către avocați.

9. Executarea silită.

Titluri executorii altele decât hotărârea judecătorească.

Contestația la executare (competență materială, domeniul de aplicare). Suspendarea executării silite;

Cauze legale de temporizare a executării silite.

Invocarea dreptului de retenție. Aspecte juridice

10. Particularitățile procedurii în fața instanțelor de contencios administrativ.

B. Drept penal / drept procesual penal.

Drept penal.

A. Partea generală

1. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei: aspecte generale, lipsa pericolului social, legitima apărare, starea de necesitate, constrângerea morală, constrângerea fizică, cazul fortuit, iresponsabilitatea, beția, minoritatea făptuitorului și eroarea de fapt;

2. Răspunderea penală a persoanei juridice: recidiva în cazul persoanei juridice, concursul de infracțiuni săvârșite de persoana juridică și pedepsele aplicabile persoanei juridice;

3. Individualizarea pedepsei: circumstanțele, suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și executarea pedepsei la locul de muncă;

4. Răspunderea penală a minorilor: pedepsele aplicabile minorilor și măsurile educative;

5. Cauzele care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării: amnistia, grațierea, prescripția, lipsa plângerii prealabile, retragerea plângerii prealabile, împăcarea părților și reabilitarea;

B. Partea specială

1. Infracțiuni contra persoanei (omorul, omorul calificat, uciderea din culpă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală gravă, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte, vătămarea corporală din culpă, lipsirea de libertate în mod ilegal, violarea de domiciliu și șantajul);

2. Infracțiuni contra patrimoniului (furtul, furtul calificat, furtul prevăzut de art. 210 C. pen., tâlhăria, abuzul de încredere, înșelăciunea, delapidarea, gestiunea frauduloasă, distrugerea, tulburarea de posesie și tăinuirea);

3. Infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul (abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi, abuzul în serviciu contra intereselor publice, neglijența în serviciu, purtarea abuzivă, luarea de mită și darea de mită, primirea de foloase necuvenite, traficul de influență);

4. Infracțiuni de fals (falsificarea de monede sau alte valori, falsificarea de timbre, mărci sau bilete de transport, deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori, falsul material în înscrisuri oficiale, falsul intelectual, falsul de înscrisuri sub semnătură privată, uzul de fals, falsul în declarații și falsul privind identitatea);

5. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;

6. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție ;

7. Infracțiuni prevăzute de Legea organizării și exercitării profesiei de avocat

Drept procesual penal.

1. Părțile în procesul penal. Drepturile și obligațiile apărătorului în procesul penal în raport de partea pe care o asistă:

1.1. cunoașterea modului de organizare și funcționare a organelor judiciare prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești, Regulamentul de ordine interioară a parchetelor, organizarea și funcționarea organelor de cercetare penală;

1.2. drepturile apărătorului învinuitului sau inculpatului în faza de urmărire penală și în faza de cercetare judecătorească;

1.3. deosebiri între asistența juridică și reprezentarea juridică în procesul penal;

1.4. exercitarea drepturilor apărătorului în fața organelor judiciare; obligațiile apărătorului față de organele judiciare.

2. Mijloacele de probă în procesul penal. Drepturile și obligațiile apărătorului la administrarea probelor în procesul penal:

2.1. înscrisurile – valoare probatorie, condiții de fond și de formă;

2.2. declarațiile părților și ale martorilor în procesul penal; cunoașterea problemelor de drept procesual penal și de tactică judiciară incidente în activitățile de audiere;

2.3. limitele în care poate acționa investigatorul sub acoperire; admisibilitatea declarațiilor investigatorului sub acoperire ca probe în procesul penal;

2.4. condamnarea inculpatului doar pe probe secrete;

2.5. posibilitatea instanței de a cunoaște identitatea reală a investigatorului sub acoperire, administrarea declarației investigatorului sub acoperire în procesul penal;

2.6. drepturile și obligațiile apărătorului la audierea părții pe care o asistă din punct de vedere juridic;

2.7. drepturile și obligațiile apărătorului în cadrul procedurii reconstituirii și cercetării la fața locului

3. Expertize criminalistice. Expertiza înregistrărilor audio/video, expertiza mijloacelor de comunicare, expertiza tehnicii de calcul, expertiza profilului genetic – din perspectivă românească și europeană:

3.1. dispunerea, obiectivele, efectuarea și redactarea raportului de expertiză criminalistică;

3.2. aprecierea raportului de expertiză prin verificarea formală și de fond;

3.3. suplimentul la raportul de expertiză; lămuririle expertului care a realizat expertiza; efectuarea unei noi expertize;

4. Tactica efectuării înregistrărilor, interceptărilor și a percheziției:

4.1. limitele competenței organelor judiciare pentru dispunerea și efectuarea acestora;

4.2. actele procedurale prin care se dispun aceste activități;

4.3. actele procedurale prin care se consemnează rezultatul acestor activități;

4.4 particularități privind percheziția la sediul profesional al avocatului

5. Măsurile procesuale dispuse cu ocazia soluționării unei cauze penale:

5.1. limitele competențelor organelor judiciare pentru luarea, înlocuirea, revocarea, încetarea de drept a măsurilor procesuale, cu trimitere specială la măsurile preventive;

5.2. prezentarea materialelor de urmărire penală; drepturile și obligațiile apărătorului la acest moment procesual; formularea de cereri în apărarea învinuitului sau inculpatului;

5.3. măsurile asigurătorii în procesul penal – competența organelor judiciare în dispunerea măsurilor asigurătorii, contestarea acestor măsuri

6. Plângerea împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată – art. 278¹ Cod procedură penală:

6.1. sfera persoanelor care pot formula plângere;

6.2. procedura judecării plângerii, soluții;

6.3. probatoriul administrat în această procedură;

6.4. plângerea formulată ca act de sesizare al instanței de judecată;

7. Judecata în primă instanță:

- 7.1. verificarea legalității sesizării instanței
- 7.2. lămuriri, excepții, cereri formulate de părți, procuror sau de instanță din oficiu – modalități de solicitare și de rezolvare a acestora;
- 7.3. cercetarea judecătorească – audierea inculpatului, a părților, a martorului, expertului, interpretului – psihologia mărturiei și reguli tactice de audiere;
- 7.4. schimbarea încadrării juridice;

8. Elemente de tehnică, tactică și strategie a apărării în cursul urmăririi penale și al cercetării judecătorești:

- 8.1. tehnica, tactica, strategia apărării învinuitului sau inculpatului;
- 8.2. tehnica, tactica, strategia apărării părții vătămate sau a părții civile;
- 8.3. tehnica, tactica, strategia apărării părții responsabile civilmente;
- 8.4. activitățile procesuale desfășurate în faza urmăririi penale prin prisma drepturilor și obligațiilor părților asistate juridic (începerea urmăririi penale, punerea în mișcare a acțiunii penale, dispunerea și luarea măsurilor preventive);
- 8.5. cunoașterea condițiilor de formă și de fond a actelor procedurale (mandat de arestare preventivă, ordonanță de reținere, citație, rechizitoriu);
- 8.6. punerea în executare a hotărârii judecătorești – cunoașterea atribuțiilor judecătorului delegat cu executarea, posibilități legale de contestare a acestor măsuri, amânarea executării pedepsei, contestația la executare;

9. Lucrări profesionale specifice apărării în procesul penal – conținut, tehnici de redactare, modalități de întocmire

- 9.1. cereri formulate în faza de urmărire penală – enunțare clară a solicitării și indicarea temeiului legal;
- 9.2. obiecții formulate de către avocat cu ocazia audierii părții pe care o asistă;
- 9.3. formularea plângerilor împotriva actelor și măsurilor dispuse de organele de urmărire penală;
- 9.4. cereri, obiecții formulate cu ocazia prezentării materialului de urmărire penală învinuitului sau inculpatului;

10. Elemente de drept constituțional român – drepturi și libertăți fundamentale:

- 10.1. art. 19 din Constituția României – extrădarea și expulzarea; autorități competente; acte procedurale și procesuale;
- 10.2. art. 21 din Constituția României – accesul liber la justiție; dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil;
- 10.3. art. 23 din Constituția României – libertatea individuală; percheziția, reținerea, arestarea, prezumția de nevinovăție;
- 10.4. art. 24 din Constituția României – dreptul la apărare;
- 10.5. art. 27 din Constituția României – inviolabilitatea domiciliului – perchezițiile se efectuează doar în condițiile și în formele prevăzute de lege;
- 10.6. art. 28 din Constituția României – secretul corespondenței;
- 10.7. art. 53 din Constituția României – restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți;
- 10.8. Titlul III, Capitolul VI din Constituția României – autoritatea judecătorească;
- 10.9. Titlul V din Constituția României – Curtea Constituțională;

11. Elemente de drept comunitar

- 11.1. completarea și consolidarea cunoștințelor cu privire la justiția comunitară;
- 11.2. cunoașterea instituțiilor judiciare europene din perspectiva mandatului european de arestare;
- 11.3. cunoașterea procedurilor jurisdicționale, normele incidente în fața Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță;
- 11.4. cunoașterea formelor de asistență juridică specifice procedurilor în fața Curții Europene de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță;
- 11.5. jurisprudența Curții Europene de la Luxemburg în materie penală;
- 11.6. cunoașterea reglementărilor europene în domeniul penal ;
- 11.7. legislație comunitară în materia cooperării judiciare penale ;
- 11.8. rolul procurorului în cadrul cooperării judiciare penale europene
- 11.9. relația drept penal – drept comunitar

12. Convenția Europeană a Drepturilor Omului

- 12.1. art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la libertate și siguranță; noțiunea de privare de libertate; situație de privare licită de libertate; garanții instituite pentru persoanele private de libertate; jurisprudență minimală;
- 12.2. art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la un proces echitabil; domeniul de aplicare; garanțiile unui proces echitabil (implicite și explicite); garanții acordate acuzatului într-un proces penal ; jurisprudență minimală ;

13. Cooperare judiciară internațională în materie penală :

- 13.1. tratate internaționale
- 13.2. arestarea provizorie în vederea extrădării – condiții, aspecte procedurale ;
- 13.3. rejudecarea în caz de extrădare;
- 13.4. mandatul european de arestare;
- 13.5. problema recunoașterii hotărârilor străine ;
- 13.6. aspecte teoretice și practice referitoare la efectuarea comisiilor rogatorii;
- 13.7. recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine; extrădarea;
- 13.8. asistența juridică internațională în materie penală; extrădarea, transferul de persoane;
- 13.9. colaborarea internațională în materie penală;

14. Dreptul la tăcere al învinuitului sau inculpatului

- 14.1. reglementarea internă;
- 14.2. reglementarea internațională;
- 14.3. modalități concrete de exercitare;

15. Apărarea învinuitului sau inculpatului în cauzele penale care au ca obiect investigarea infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 39/2003 (crimă organizată) și Legea nr. 656/2002 (prevenirea și combaterea spălării banilor)

- 15.1. cunoașterea normelor penale incidente;
- 15.2. modalități de sesizare a organelor de urmărire penală;
- 15.3. competența materială a organelor de urmărire penală;
- 15.4. noțiune, limite, obiective, natură juridică a actelor premergătoare efectuate de organele de cercetare penală;
- 15.5. începerea urmăririi penale;

- 15.6. punerea în mișcare a acțiunii penale;
- 15.7. schimbarea încadrării juridice;
- 15.8. extinderea cercetării penale;
- 15.9. probatoriul administrat și activitățile de urmărire penală specifice, întreprinse pentru administrarea probatoriului în astfel de cauze penale;
- 15.10. dispunerea, obiectivele, efectuarea și redactarea raportului de expertiză contabilă, financiar-contabilă sau bancară;
- 15.11. aprecierea raportului de expertiză contabilă, financiar-contabilă sau bancară prin verificarea formală și de fond;
- 15.12. suplimentul la raportul de expertiză contabilă, financiar-contabilă sau bancară; lămuririle expertului care a realizat expertiza; efectuarea unei noi expertize;

16. Apărarea învinuitului sau inculpatului în cauzele penale care au ca obiect investigarea infracțiunilor prevăzute în legi speciale:

- 16.1. infracțiuni privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- 16.2. infracțiuni privind valorile mobiliare și bursele de valori;
- 16.3. infracțiuni privind regimul bancar și al cecului;
- 16.4. infracțiuni în materia drepturilor de creație intelectuală;
- 16.5. criminalitatea informatică;
- 16.6. infracțiuni prevăzute în Legea nr. 31/1990, republicată, privind societățile comerciale;
- 16.7. infracțiuni în materia traficului și consumului ilicit de droguri.

C. Drept constituțional.

Controlul de constituționalitate – atribuție fundamentală a Curții Constituționale a României

1. Controlul constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora.
2. Excepția de neconstituționalitate:
  - a). *funcțiile excepției de neconstituționalitate;*
  - b). *condiții de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate;*
  - c). *titularii dreptului de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate;*
  - d). *cadrul procesual în care se ridică excepția de neconstituționalitate;*
  - e). *sesizarea Curții Constituționale și activitatea premergătoare ședințelor de dezbateri;*
  - f). *reguli sau principii specifice activității de judecată în fața Curții Constituționale;*
  - g). *activitatea ulterioară încheierii dezbaterilor în fața Curții Constituționale: deliberarea, pronunțarea, redactarea și comunicarea deciziei;*
  - h). *efectele deciziei Curții Constituționale pronunțate asupra excepției de neconstituționalitate.*

Actele Curții Constituționale a României

1. Categoriile de acte și natura lor juridică.
2. Obligatorietatea deciziilor Curții Constituționale.

D. Drept administrativ.

1. Procedura prealabilă
2. Obiectul acțiunii judiciare

- instanța competentă;
  - termenul de introducere a acțiunii;
  - documentele necesare.
3. Suspendarea executării actului
    - solicitarea suspendării prin acțiunea principală;
    - introducerea în cauză a funcționarului.
  4. Judecarea cererilor și soluțiile pe care le poate da instanța
  5. Termenul de prescripție pentru despăgubiri
  6. Căi de atac. Recursul
  7. Procedura de executare
    - titlu executoriu;
    - obligația publicării;
    - obligația executării;
    - instanța de executare.

E. Drept comercial.

1. Societățile comerciale

- 1.1 Administrarea și conducerea societății.
  - 1.1.1 Rolul administratorilor.
  - 1.1.2 Directorii și administratorul independent.
  - 1.1.3 Sisteme de administrare a societăților pe acțiuni. Sistemul unitar. Sistemul dualist
  - 1.1.4 Regimul juridic al administratorilor. Particularități ale contractului de mandat
  - 1.1.5 Răspunderea civilă și penală a administratorilor.
- 1.2 Finanțarea societăților comerciale
  - 1.2.1 Emisiunea de acțiuni
    - 1.2.1.1 Listarea pe BVB
    - 1.2.1.2 Listarea pe piețe externe. Studiu de caz.
  - 1.2.2 Emisiunea de obligațiuni
- 1.3 Fuziunea societăților comerciale
  - 1.3.1 Etapele procesului de fuziune
  - 1.3.2 Data la care operează fuziunea
  - 1.3.3 Protecția creditorilor în procesul de fuziune
- 1.4 Grupurile de societăți și alte structuri societare
  - 1.4.1 Conceptul de grup de societăți
  - 1.4.2 Aplicații ale conceptului în dreptul nostru
  - 1.4.3 Grupul de Interes economic
  - 1.4.4 Consorțiile ad-hoc

2. Contracte comerciale speciale

- 2.1 Contractul de vânzare-cumpărare comercială
  - 2.1.1 Comercialitatea contractului de vânzare cumpărare
  - 2.1.2 Vânzarea cumpărarea imobiliară, contract civil sau comercial?
- 2.2 Regulile INCOTERMS
- 2.3 Mecanismul contractului de mandat, comision și agenție
- 2.4 Contracte nenumite
  - 2.4.1 Contractele de consorțiu
  - 2.4.2 Contractele de finanțare complexă
  - 2.4.3 Contractul de promovare imobiliară
  - 2.4.4 Contractul de joint venture. Asocierea în participațiune

2.4.5 Contractul de distribuție

3. Operațiuni juridice complexe

3.1 Preluarea societăților

3.1.1 Conceptul de preluare

3.1.2 Mecanisme de preluare

3.1.3 Due diligence

3.1.4 Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni

3.2 Finanțarea achizițiilor

3.1.1 Conceptul de finanțare a achizițiilor

3.1.2 Structura tranzacției

3.1.3 Tipuri de finanțare a achizițiilor

3.1.4 Studii de caz

4. Procedura somației de plată. Particularități. Analiza deciziilor Curții Constituționale pronunțate în legătură cu prevederile OG 5/2001.

5. Etapa prealabilă a concilierii: incidență, efecte și excepții de aplicare

F. Drept bancar.

1. Generalități

1.1 Conceptul de operațiune de bancă și activitate bancară (art.3 pct.11 Cod comercial, OG 99/2006)

1.2 Structura legislației aplicabile activității bancare

2. Instituțiile de credit

2.1 Noțiuni și tipuri

2.2 Delimitarea față de alte entități financiare

2.3 Accesul la activitate

2.4 Supravegherea prudențială. Regulile de la Basel și receptarea lor în dreptul intern

2.5 Structura operațională a instituțiilor de credit. Studiu de caz

3. Operațiuni și contracte bancare

3.1 Contractul de depozit bancar

3.2 Contractul de credit bancar. Deosebiri între creditul ipotecar și creditul imobiliar

3.3 Operațiuni bancare conexe

G. Drept comunitar.

1. Aplicarea normelor comunitare în legislația internă

- aplicarea imediată;
- aplicarea directă;
- aplicarea prioritară.

Principiile ordinii juridice a UE

- principiul atribuirii de competențe (art. 5 TCE);

- principiul subsidiarității (art. 5 alin. 2 TCE);
  - principiul proporționalității (art. 5, alin. 3 TCE);
  - principiul cooperării cu bună credință (art. 10 TCE);
  - principiul nediscriminării sau principiul egalității de tratament (art. 3, § 2 ; 12 ; 13 ; 39, § 2 ; 141).
- 2. Curtea de Justiție a Comunităților Europene**
- delimitări conceptuale;
  - componentă
  - organizare;
  - funcționare;
  - competență;
- 3. Procedura în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene**
- procedura ordinară;
  - excepții de la normal desfășurare a procedurii ordinare;
  - proceduri speciale.
- 4. Acțiuni introduse în fața CJCE (I)**
- recursul în anulare;
  - recursul în carență.
- 5. Acțiuni introduse în fața CJCE (II)**
- recursul în interpretare
- 6. Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de statele membre**
- 7. Libera circulație a mărfurilor în spațiul UE – jurisprudența în domeniu**
- mărfurile care beneficiază de libera circulație;
  - interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent taxelor vamale;
  - interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative;
  - excepții de la principiul liberei circulații a mărfurilor;
  - dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a mărfurilor.
- 8. Libera circulație a persoanelor și a serviciilor – jurisprudența în domeniu**
- beneficiarii liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;
  - dreptul de deplasare și de sejur;
  - libertatea exercitării unei activități economice;
  - excepții de la principiul liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;
  - dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a persoanelor și a serviciilor
- 9. Libera circulație a capitalurilor și plăților– jurisprudența în domeniu**
- sediul materiei;
  - excepții de la principiul liberei circulații a capitalurilor și plăților;
  - dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a capitalurilor și plăților.
- 10. Reguli aplicabile în domeniul concurenței întreprinderilor – aspecte jurisprudențiale**
- interzicerea înțelegerilor monopoliste între întreprinderi;
  - abuzul de poziție dominantă;
  - clauze de salvagardare;
  - formele de control al comportamentelor întreprinderilor;
  - operațiunile de concentrare între întreprinderi.
- 11. Reguli aplicabile în domeniul concurenței statelor membre – aspecte jurisprudențiale**
- statutul întreprinderilor publice;

- regimul ajutoarelor acordate de statele membre;
- monopolurile de stat având caracter comercial.

12. Protecția juridică a mărcii comunitare

13. Avocatul european

- libera circulație a liber-profesioniștilor;
- calitatea Serviciilor și Competența;
- probleme financiare (nivelul onorariilor; asistența gratuită; Pactele de Quota litis – onorarii posibile și acțiuni speculative; Împărțirea onorariilor, plata altor persoane decât avocați și cum se pot face plăți pentru obținerea de cazuri; protecția fondurilor clienților);
- relațiile cu Instanța;
- relațiile și comunicarea dintre avocați.

14. Rolul avocatului român în aplicarea legislației comunitare

- identificarea actelor comunitare cu aplicabilitate directă și imediată;
- interpretarea actelor comunitare cu aplicabilitate directă și imediată;
- identificarea și interpretarea jurisprudenței comunitare – izvor de drept comunitar.

H. Drept european al drepturilor omului.

1. Procedura plângerii individuale în fața C.E.D.O. și actele de procedură

- conținutul, structura, forma, depunerea, înregistrarea plângerii individuale; comunicarea actelor de procedură, relația petent- Grefa Curții de la Strasbourg
- condițiile de admisibilitate a plângerii individuale
- încercarea de rezolvare amiabilă și convenția de rezolvare amiabilă
- judecarea fondului cauzei în primă instanță
- cai de atac
- executarea hotărârii
- - asemănări și deosebiri între procedura plângerii individuale și procedura plângerii statale

2. Redeschiderea procedurilor interne în urma condamnării României la CEDO

3. Dreptul la libertate și siguranță. Drepturile de procedură

4. Drepturile de procedură: dreptul la un proces echitabil, dreptul la un recurs efectiv

5. Dreptul la respectarea vieții private și familiale, a domiciliului și corespondenței.

6. Libertatea de exprimare. Limitări ale libertății de exprimare în dreptul românesc. Libertățile jurnalistice

7. Interzicerea discriminării

8. Protecția proprietății

9. Avocatul și drepturile omului consacrate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului

- drepturile apărării
- contactul nemijlocit și confidențial al avocatului cu clientul
- libertatea de exprimare a avocatului
- libertatea de întrunire și de asociere

- asistența juridică obligatorie; consecințele nerespectării dreptului la apărare din perspectiva noțiunii de proces echitabil
- protecția avocatului împotriva relelor tratamente și protecția sediului său profesional

10. **Privilegiile și imunități ale avocatului în cadrul procedurii în fața CEDO**

I. Organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Activitatea profesională a avocatului

1. Exercițarea de către avocat a profesiei de mediator în temeiul Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator (publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 441 din 22 mai 2006):
  - a). dobândirea de către avocat a calității de mediator;
  - b). organizarea și exercitarea de către avocat a activității de mediator;
  - c). drepturile și obligațiile avocatului în calitate de mediator;
  - d). răspunderea avocatului decurgând din exercitarea profesiei de mediator;
  - e). procedura de mediere;
  - f). medierea diverselor categorii de conflicte (în materie civilă, comercială, de familie, penală etc.)
2. Desfășurarea activităților fiduciare de către avocat:
  - a). primirea în depozit a fondurilor financiare și a bunurilor clientului;
  - b). plasarea și valorificarea fondurilor financiare și a bunurilor încredințate de client;
  - c). administrarea fondurilor sau a valorilor încredințate de client.
3. Desfășurarea de către avocat a activităților de stabilire temporară a sediului unor societăți comerciale, înregistrarea acestora (inclusiv înregistrarea a părților de interes, a părților sociale/acțiunilor).

Situația avocatului colaborator în lumina modificărilor aduse Statutului profesiei prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 10/2007 (publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 511 din 31 iulie 2007):

1. Dreptul avocatului colaborator de a avea clientelă personală.
2. Drepturile și obligațiile avocatului colaborator prin raportare la clientela personală.
3. Drepturile și obligațiile titularilor/coordonatorilor formelor de exercitare a profesiei din care fac parte avocații colaboratori care au dreptul la clientelă personală.

Relațiile dintre avocat și client

1. Contractul de asistență juridică.
2. Asistența judiciară.
3. Exercițarea fără drept a profesiei de avocat. Excepția lipsei calității de reprezentant. Efecte și sancțiuni.

Normele de conduită ale avocatului. Repere pentru elaborarea unui Cod de conduită al avocatului român

1. Independența, libertatea și demnitatea profesiei de avocat.
2. Conduita avocatului în relația cu clientul.
3. Conduita avocatului în relațiile cu ceilalți avocați.
4. Conduita avocatului în relațiile cu instanța de judecată și cu celelalte autorități judiciare.
5. Incompatibilitatea profesiei de avocat cu alte activități.

Exercitarea profesiei de avocat în România de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European

1. Dobândirea calității de membru al unui barou din România de către persoane fizice străine care au calitatea de avocat.
2. Atestarea calificării de avocat pentru înscrierea în tabloul unui barou din România.
3. Înscrierea grupărilor străine care exercită profesia de avocat în tablourile barourilor din România.

IV. Consiliile barourilor în conlucrare cu Institutul Național Pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților – I.N.P.P.A. pot adopta hotărâri de aplicare a Programului de pregătire profesională continuă a avocaților pe perioada 1 ianuarie 2008 – 1 ianuarie 2011 și la alte materii decât cele prevăzute în tematica orientativă prevăzută la pct. III.

Consiliile barourilor pot conlucra cu formele de exercitare a profesiei de avocat, instituțiile de învățământ superior interesate și alte profesii juridice în realizarea formelor de perfecționare profesională a avocaților.